

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВІДНОВЛЕННЯ КОЛІНЧАСТИХ ВАЛІВ ПЛАЗМОВИМ МЕТОДОМ

Рибалко І.М., д.т.н., доцент; Терехов Д.А., здобувач вищої освіти
(Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна)

The study of the technology of restoration of crankshafts by the plasma method was carried out.

Дослідженнями показано, що при експлуатації колінчастих валів твердість робочого шару знижується з 60-63 до 40-47HRC. Для стабілізації структури зношеного шару перед відновленням наплавлення рекомендується проводити відпал. Порівняльними дослідженнями показано, що найбільшій стабілізації структури можна досягти пічним відпалом (1300°C протягом 1,0-1,5 год) або ошадливому плазмовому нагріванні при вищій температурі. Порівняльні дослідження з оцінки зносостійкості наплавлених і загартованих ТВЧ сталевих зразків, вирізаних з шийки колінчастого валу, що мають однакову вихідну твердість, показали, що найбільше зношування (1,8-2,0 рази) в період приробітку відповідає наплавленим плазмовим методом. Це з перенесенням і налипанням металу на вкладиш. У період опрацювання вага вкладиша зростає на 0,2-0,4%. Для зменшення значущості цього дефекту рекомендовано після стендової обкатки проводити заміну вкладиша та олії. У період усталеного зносу стійкість відновлених колінчастих валів наплавленням зростає на 15-20%.

Для наплавлення чавунних колінчастих валів визначено такі оптимальні параметри обробки: струм дуги 220-250А; витрата порошку – 40-50г/хв; швидкість наплавлення – 3-4 мм/хв; кут нахилу плазмотрону на 30-35°; дуговий проміжок – 10-11 мм; витрати захисного газу 5-6л/хв. При використанні для наплавлення за даним режимом порошку на основі заліза з добавками марганцю, нікелю, міді, молібдену та бору забезпечується твердість 515-550НВ (55-58HRC). Наплавлений шар характеризується достатньою щільністю, в перехідній зоні відсутні грубі тріщини та надриви. У цій зоні падіння твердості сягає 332НВ (37HRC).

Мікроструктурним аналізом у наплавленому шарі та перехідній зоні виявлено окремі кулясті включення графіту, які мають максимальний розмір включень до 10 та 30мкм відповідно. У зоні наплавлення формується однорідна дендритна структура та голчаста орієнтація продуктів розпаду аустеніту. У перехідному шарі через високу концентрацію вуглецю в чавуні колінчастого валу кристалізується комбінація фаз з великою гетерогенністю: в осях дендритів – перліт, а в міждендритних просторах – пластинчасті виділення фериту (основа) та цементит. Така гетерогенність структури призводить до отримання твердості в широких межах.